

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Právo na informace
Autor práce: Jan Stárek
Autor posudku: Mgr. František Korbel, Ph. D.

---

1. Zadání a cíl práce

Autor se pustil do tématu, které je neustále atraktivní. Právo na informace – a jemu odpovídající právo na ochranu informací – je aktuální již více než 10 let, od doby přijetí informačních zákonů, tj. zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též jen „zákon“) a zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. Práce se týká pouze prvního z nich, což je dobře, neboť na důkladné pojednání obou by nebyl v práci prostor a bylo by to spíše na újmu kvality a soudržnosti textu. Navíc poslední návrh novelizace zákona předložený Ministerstvem vnitra vládě počítal se zrušením relevantních pasáží zákona o právu na informace o životním prostředí, byť je otázkou, jak dále se bude legislativa v této oblasti vyvíjet.

I tak patří práce k rozsáhlejším a překračuje minimální stanovený rozsah 50 stran (práce má přes 80 číslovaných stran, z toho 72 stran vlastního odborného textu). Žádná diplomová práce v oboru práva na informace nemůže rozumně zahrnout bez další konkretizace celý obor, neboť by byla o všem a zároveň o ničem. Autor se proto zaměřil zejména na zajímavý vývojový aspekt oboru, a také proto původně svou práci nazval „Právo na informace na území České republiky v proudu času“. Nicméně s ohledem na již dříve zvolený a zapsaný název zadání svého diplomového úkolu musel název změnit do podstatně méně vypovídajícího názvu „Právo na informace“. Změna je trochu ke škodě ztotožnění tématu, ale řekněme, že jde též o důsledek poněkud zbytečně rigidních pravidel pro diplomové práce.

Práce obsahuje vymezení pojmu informace obecně a práva na informace včetně jeho legálního zakotvení v právním řádu ČR. Dále se podrobně věnuje jednotlivým novelám, jejich obsahu, přijímání a dalším peripetiím s tím spojeným. Konkrétně autor popisuje změnu první provedenou zákonem č. 101/2000 Sb., změnu druhou provedenou zákonem č. 159/2000 Sb., změnu třetí provedenou zákonem č. 39/2011 Sb., změnu čtvrtou provedenou zákonem č. 413/2005 Sb., změnu pátou provedenou zákonem č. 61/2006 Sb., změnu šestou provedenou zákonem č. 110/2007 Sb., změnu sedmou provedenou zákonem č. 32/2008 Sb., změnu osmou provedenou zákonem č. 254/2008 Sb., změnu devátou provedenou zákonem č. 274/2008 Sb., změnu desátou provedenou zákonem č. 123/2010 Sb. (správně má být nálezem Ústavního soudu), změnu jedenáctou provedenou zákonem č. 227/2009 Sb., změnu dvanáctou provedenou zákonem č. 375/2011 Sb. a změnu třináctou provedenou zákonem č. 167/2012 Sb.

Ve Sbírce zákonů se objevuje ještě záznam pod č. 176/06 Sb., nicméně v tomto případě nejde o změnu, ale o publikaci úplného znění zákona po jeho (jediné) velké novele provedené zákonem č. 61/2006 Sb.

2. Hodnocení práce

U zákona o svobodném přístupu k informacím je na jeho novelách (i na zamýšlených návrzích novel, které byly odmítnuty) velmi názorně vidět, o jak spornou problematiku jde, a to nejen právně, ale i společensky a politicky. Střetávají se v něm totiž protichůdné zájmy široké veřejnosti na přístupu k informacím, opačné zájmy dotčených osob na ochraně informací a do toho všeho zájmy veřejné, které působí podle okolností oběma směry zároveň. Autor si tento aspekt dobře uvědomuje.

V samém úvodu práce se mi zalíbil příměr z evangelia sv. Jana, který ve svém počátku praví, že na počátku bylo slovo, tj. informace. Dokumentuje to význam informací pro člověka jako základního práva. Zajímavé jsou i definice informace podávané z oborů mimoprávních, zejm. filozofických, ekonomických, technických či společenských. Nepochybně tuto relevanci mají i informace poskytované v režimu zákona. Správně však autor dovozuje, že možnou nejistotu ohledně pojmu informace překonala již v prvních letech po nabytí účinnosti zákona judikatura NSS a novelou č. 61/2006 Sb. i legislativa výslovným zařazením definice informace do zákona.

Autor správně popisuje určitý rozpor mezi přijetím principu publicity veřejné správy již od přijetí Listiny základních práv a svobod a legislativním deficitem zákonné úpravy úprava na informace v průběhu celých 90. let minulého století. Správně je zmíněno klíčové dobové usnesení Ústavního soudu ze dne ze dne 16. 5. 1996, sp. zn. III. ÚS 28/96, ve věci Vladimíra Mlynáře, a další důvody a historické souvislosti snah o přijetí výslovné právní úpravy přístupu široké veřejnosti k informacím.

Dále se autor věnuje, byť jenom stručně, obsahu zákona. Zde bych možná uvítal i více kritický pohled na některé aspekty, zejména procesní napojení na správní řád v § 20, které není formulováno úplně šťastně, přestože jde o výsledek novely 61/2006 Sb.

Samotný popis novel je celkem přesný a výstižný, místy bych uvítal více kritický názor nebo podrobnější práci s parlamentními materiály, např. rozebrání diskusí, návrhů a hlasování k daným novelám, což by byly cenné údaje, které se jinak ztrácí v „proudu času“. Třeba hned u první změny provedené zákonem č.101/2000Sb. je zajímavé zjištění, že novela zákona v tomto návrhu vůbec obsáhnutá nebyla a objevila se v něm až jako pozměňovací návrh Cyrila Svobody (to autor správně vyhledal a připomenul). Dlužno dodat, že opuštění osobních údajů jako hmotněprávního důvodu pro ochranu informací v původním § 8 a jeho nahrazení koncepcí, že zákon na takové poskytování vůbec nedopadá dle § 2 odst. 3, bylo krajně nešťastné a novelou č. 61/2006 Sb. se koncepce opět vrátila zpět. Pro pořádek je třeba dodat, že existenci pozměňovacích návrhů jako takových se autor zabývá.

Podrobný a přesný popis je věnován celkem pochopitelně největší novele provedené zákonem č. 61/2006 Sb. Nemám k němu žádných vážnějších výhrad. Autor některé důsledky novely argumentačně rozvíjí a připomíná literaturu a judikaturu, které je vyložily. K otázce průlomu do ochrany osobních údajů podle novelou doplněného § 8b zákona jen podotýkám, že rozsudek Nevyššího správního soud ze dne 27. května 2011, č. j. 5 As 57/2010, zmiňovaný na str. 39, není rozuzlením tohoto problému, ale spíše jeho základem, neboť na něj navázalo opačné rozhodnutí osmého senátu, jehož dissent je dodnes předmětem rozhodování rozšířeného senátu NSS.

Ocenit je nutno autorovy úvahy de lege ferenda, které při popisu novel a jejich důsledků činí.

3. Formální posouzení

Po formální stránce nemám vážnějších výhrad.

4. Celkové hodnocení práce

Práci hodnotím jako zdařilou, ve srovnání s jinými pracemi na toto téma mírně nadprůměrnou, vypovídající o odborných kvalitách a citu a zájmu autora o danou problematiku. Na druhou stranu práce postrádá hlubší vědecký rozměr a je svým způsobem popisná, což je ale dáno jejím zaměřením. To však nemyslím jako zásadní kritiku, a naopak znovu zdůrazňuji, že oceňuji vhléd autora do problematiky, jeho cit pro téma a častá hodnocení s úvahami de lege ferenda, v nichž projevuje svou invenci a hodnocení stávající právní úpravy. Práci navrhuji hodnotit dle výsledků obhajoby stupněm velmi dobře nebo výborně.

V Táboře dne 17. září 2014

..... Mgr. František Korbel, Ph. D.